

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
И ИНСТИТУТ ЗА ИСТОРИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ

Изходящ № ..... дата ..... 201 г.

Входящ № 289 ..... дата 08.04. 2021 г.

София 1113, бул. Шипченски проход № 52, бл. 17
тел.: 02/ 979 29 98 ; факс: 02/ 870 21 91

СТАНОВИЩЕ

на

Доц. д-р Милен Василев Михов
ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“, гр. Велико Търново

Член на научното жури за конкурса по заемане на академичната длъжност „доцент“ към ИИИ – БАН по професионално направление 2.2.

История и археология, специалност История на България
(Националноосвободително движение на македонските и тракийските българи (1878–1919), за нуждите на секция „История на българския национален въпрос“, определено след единодушно гласуване с решение по т. 5.2 от Протокол № 4/ 09.02.2021 г. на Научния съвет на ИИИ – БАН, назначено със Заповед №12/10.02.2021 г. на Директора на Института – проф. д-р Даниел Вачков

Настоящият конкурс е обявен за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 2.2. История и археология, *научна специалност* „История на България“ (Националноосвободително движение на македонските и тракийските българи (1878 – 1919), за нуждите на секция „История на българския национален въпрос“ в „Държавен вестник“ (бр. 110 от 29.12.2020 г.). Условието за участие в конкурса са определени в Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за исторически изследвания при БАН. До участие в конкурса са допуснати двама кандидати – гл. ас. д-р Воин Константинов Божинов и гл. ас. д-р Слави Митков Славов, които са представили изискуемите от правилника документи.

Гл. ас. д-р Слави Митков Славов е магистър по история от ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. През 2006 г. успешно защитава докторат на тема „ВМОРО и държавната политика на Княжество България (1903–1908)“ в

исторически изследвания при БАН. Работи в ИИИ от 2007 г., а от 2010 заема академичната длъжност главен асистент.

Кандидатът е автор на две монографии, посветени на историята на българското националноосвободително движение в Македония и Одринско в началото на XX век, и в съавторство участва в издаването на два документални, посветени на същата тема. Заглавията и съдържанието на монографиите напълно отговарят на обявения конкурс и затова е необходимо да бъдат посочени тук – „ВМОРО от Илинден до Балканската война (1903–1912). С., 2016, 347 стр. и „ВМОРО между фанфарите на Хуриета и грохота на оръдията (1908–1912). Бургас, 2018, 256 стр.

Монографията „ВМОРО между фанфарите на Хуриета и грохота на оръдията (1908–1912)“ представлява хабилитационен труд на кандидата С. Славов и е коректно посочена в справката за минималните национални изисквания за заемане на академична длъжност „доцент“, с което е изпълнено изискването на чл. 4, ал. 5, т. 3 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за исторически изследвания при БАН. Един от основните въпроси в изследването, във връзка с който са направени съществени постижения с приносен характер, е въпросът за разцеплението в революционното движение. Наред с придобилото популарност становище за наличието на две течения – „левица“ и „десница“ е подчертана противоречивата и нееднозначна динамика на самия процес на вътрешни противоречия и разделения. Много важен от научна и актуална гледна точка е приносът на автора, свързан с финансовата подкрепа на българската държава за ВМОРО в годините след Младотурския преврат от 1908 г. и въведения конституционен режим. Този проблем е разработен въз основа на нови и малко използвани архивни документи, голяма част от които за първи път се въвеждат в научно обръщение. Гл. ас. С. Славов стига до важния извод в представения хабилитационния труд, че въпреки формалното легализиране на четите на ВМОРО, тайната организация не прекратява съществуването си и ръководните дейци запазват своята първостепенна роля, определяйки дейността на легалните политически партии и организации.

Гл. ас. С. Славов е приложил списък на 50 (петдесет) научни, 12 (дванадесет) научнопопулярни статии и участва в 28 (двадесет и осем) научни конференции и форуми. Изследваните проблеми, изнесените доклади и съобщения са посветени на широк кръг проблеми от националноосвободителните борби на българите в края на XIX и началото на

XX лек. Сред тези материали трябва да се отбележат няколко съществени приноса на автора. Един от тях е свързан с изследванията върху т.н. „сарафистката фракция“ – течението във ВМОРО, ръководено от поручик Борис Сарафов в годините след Илинденско-Преображенското въстание. Друг приносен кръг са слабо изследвани или останали встрани от вниманието на родната историография проблеми, свързани със войните от 1912–1918 г, като епидемията от холера по времето на Първата балканска война, действията на руските войски на Солунския фронт или въпросът за руски десант на българския черноморски бряг през 1915-1916 г.

В конкурсната документация гл. ас. С. Славов е приложил коректна справка за наукометричните показатели, покриващи минималните изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“. В нея е посочено, че по група „А“ (Показател 1) има 50 т. и група „В“ (Показател 3) – 100 т., които са в съответствие с изискванията, а по група показатели „Г“ (4–12) е 320 при изискване 220 и по група показатели „Д“ (13–15) е 70 при изискване 60 т. Посочените в справката заглавия са напълно в тематичната определеност на конкурса.

Гл. ас. д-р Воин Константинов Божинов е завършил Историческия факултет на Софийския университет, където защитава докторска дисертация през 2005 г. Темата на дисертацията е „Андрей Ляпчев – политик, държавник, общественик“. През 2005 г. постъпва на работа в ИИИ при БАН, а от 2006 г. заема длъжността научен сътрудник I степен, което съответства на академичната длъжност „главен асистент“. От приложената справка е видно, че кандидатът участва в настоящия конкурс с хабилитационен труд, 2 монографии, 2 книги въз основа на докторската му дисертация, 38 статии, от които 1 в реферирано списание, 2 глави от колективен труд и 1 студия.

Божинов е представил като хабилитационен труд монографията „Управлението на деветнадесетомайците 19 май 1934 – 22 януари 1935 г.“, С., 2017 г. в обем от 247 стр. Трудът разглежда един кратък, но важен момент от политическата история на България и надхвърля хронологически граници на темата, търсейки „цялостна характеристика на компонентите на политическата система в България от Освобождението до преврата от 19 май 1934 г.“. Изследването се отличава с „иновативен модел на работа с историческите документи, при които те играят „жива“ роля в описанието и анализа на събитията“. Въпреки несъмнените достойнства на рецензирания текст, трябва да отбележа, че той се разминава с условията на конкурса и по своя предмет на изследване и по своята хронологическа определеност.

Кандидатът е представил две книги със сходни заглавия – „Република Македония в съвременната геополитика“, С. 2017 и „Република Македония в съвременната геополитика и мястото на българската национален интерес там“, С. 2018 г. Двете изследвания разглеждат актуални проблеми, свързани с международните отношения, промените в Европа и на Балканите след края на Студената война и търсят отговор на важните въпроси, свързани с българската политика по Македонския въпрос днес. Близка до разглежданите проблеми е и друга книга на кандидата, озаглавена „Социалистическа Югославия в агония 1980-1989 г.“

Гл. ас. В. Божинов е съавтор на книгата „Национално могъща и обединена България. Формации на радикалната десница и националния въпрос“ издадена през 2014 г. В текста са разгледани възгледите и програмите на политически организации от десницата в периода между двете световни войни, което е неразривно свързано със средствата, пътищата и факторите за решаването на Българския национален въпрос.

От приложения списък на статии и студии е видно, че преобладаващата част са посветени на проблеми, засягащи биографията на Андрей Ляпчев, политическите процеси в България между двете световни войни, съвременните процеси на Балканите и в Европа и др.

В заключение ще трябва да подчертая, че научната продукция на гл. ас. В. Божинов респектира с обема, качеството на научния продукт и разнообразието на тематичния обхват. Тя е несъмнено плод на широки научни интереси, но влиза в противоречие с конкретната определеност на настоящия конкурс. Другият кандидат – гл. ас. С. Славов е представил научна продукция напълно в съответствие с темата на конкурса и в обем, отговарящ на минималните научни изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Гореизложеното ми дава пълното основание да направя заключението, че гл. ас. Слави Митков Славов отговаря на всички изисквания на ЗРАСРБ, съществуващата нормативна уредба и условията на конкурса за заемане на академичната длъжност „ДОЦЕНТ“ по професионално направление 2.2. История и археология, *научна специалност* „История на България“ (Националноосвободително движение на македонските и тракийските българи (1878 – 1919) и да гласувам с „ДА“ в заседанието на Научното жури назначено със Заповед №12/10.02.2021 г. на Директора на ИИИ при БАН.

5 април 2021 г.
Гр. Велико Търново

.....
доц. д-р Милен Василев Михов